

фінансове становище, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства за звітний період» (ст. 1) [8]; бюджетної - сукупність упорядкованих за певною ознакою, взаємопов'язаних між собою показників, що характеризують кількісні та якісні сторони виконання бюджетів різних рівнів [9]; а звітності про виконання Державного бюджету України - показники, що характеризують кількісні та якісні сторони виконання виключно Державного бюджету України.

Отже, теоретичні питання звітності залишаються відкритими доки національне законодавство не легалізує й не уніфікує єдине нормативне трактування цього явища, що в кінцевому варіанті сприятиме покращанню фінансової (у тому числі бюджетної) діяльності усіх суб'єктів бюджетних правовідносин.

Список використаних джерел:

1. Пахомов И.Н. Финансовое право : [Учебник] ; [Издание третье, с изменениями и дополнениями] / И. Н. Пахомов. - Х. : ООО «Одиссей», 2007. - 328 с.
2. Петрусенко А. Г. Контрольно-счетные органы Российской Федерации как субъекты бюджетных правоотношений: вопросы правового регулирования : дисс. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.14 / А.Алексей Георгиевич Петрусенко. - Ростов-на-Дону, 2006. - 204 ^
3. Финансовое право: навч. посіб. / за заг. ред. Д. М. Павлова, О. А. Кузьменко, А. Г. Чубенка. - К. : КНТ, 2009. - 52а с.
4. Чернадчук В. Д. Бюджетні правовідносини в Україні : теорія, практика та перспективи розвитку : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.07 / Віктор*Дмитрович Чернадчук. - К., 2010. - 419 с.
5. Орлюк О. П. Финансовое право. Академичний курс: [Підручник] / Орлюк О. П. - К.: Юрінком Інтер, 2010. - 808 с.
6. Бюджетний кодекс України : Закон України від 08.07.2010 № 2456^1 // Відомості Верховної Ради України (ВВР). - 2010. - № 50-51. - Ст. 512
7. Якимчук Н. Я. Правовий статус розпорядників бюджетних коштів в Україні : дис. ... доктора юрид. наук : 12.00.07 / Якимчук Наталя Яківна. - К., 2010. - 556 с.
8. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 № 996-X^ // Відомості Верховної Ради України (ВВР). - 1999. - № 40. - Ст. 365.
9. Петрачкова М.І. Бюджетна звітність як основне джерело інформації для аналізу виконання бюджетів / М.І. Петрачкова // Матеріали міжнародної науко-практичної конференції «Новейшие научные достижения» (2011 г.) // [Електронний ресурс]. - Режим доступу : http://www.rusnauka.com/8_NND_2011/Economics/7_81803.doc.htm

ПРАВОВА РЕФОРМА У СФЕРІ РЕГУЛЮВАННЯ ГОТІВКОВИХ РОЗРАХУНКІВ В УКРАЇНІ

Пожидаєва Марія Анатоліївна, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри господарсько-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ Власенко Олена Сергіївна, головний казначей відділу видатків та розпорядників бюджетних коштів УДКСУ у Голосіївському районі міста Києва

Загальновизнаною тенденцією прогресу світової економіки є використання у розрахунках безготівкових коштів. Так, в Україні з метою стимулювання зростання безготівкових розрахунків у свій час було прийнято Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо функціонування платіжних систем та розвитку безготівкових розрахунків» від 18.09.2012 р., який набув чинності з 18.10.2012 р.[1]. Згідно з нормами цього Закону Національному банку України надано право встановлювати граничні суми розрахунків готівкою для фізичних та юридичних осіб, а також для фізичних осіб-підприємців (див. ч. 3 ст. 1087 ЦК України).

Відповідну функцію законодавець закріплює і за контролюючими органами, у тому числі і за органами доходів і зборів, яка полягає у здійсненні контролю за додержанням порядку приймання готівки для подальшого переказу (крім приймання готівки банками), за дотриманням суб'єктами господарювання установлених законодавством обов'язкових вимог щодо забезпечення можливості розрахунків за товари (послуги) з використанням електронних платіжних засобів, порядку проведення готівкових розрахунків за товари (послуги), проведення розрахункових операцій (див. пп.19-1.1.4. п.191.1 ст. 19-1 Податкового кодексу України).

На сьогодні Національний банк України на нормативно-правовому рівні встановив розмір ліміту готівкових розрахунків для фізичних осіб до 150 тис. грн., який діє з 01.09.2013 р. А для підприємств (підприємців) гранична сума

розрахунків готівкою між собою протягом одного дня ще раніше була визначена у розмірі 10 тис. грн яка є чинною і не зазнає змін.

Згідно з п. 2 Постанови Правління Національного банку України «Про встановлення граничної суми розрахунків готівкою» від 06.06.2013 р. фізичні особи мають право здійснювати розрахунки на суму, яка перевищує 150 000 гривень, шляхом перерахування коштів з поточного рахунку на поточний рахунок, внесення та/або перерахування коштів на поточні рахунки (у тому числі у депозит нотаріуса на окремий поточний рахунок у національній валюті) [2]. Отже, з 01.09.2013 р. готівкові розрахунки фізичних осіб не можуть перевищувати 150 тис. грн. Даний ліміт переважно поширюється на фінансові операції, пов'язані з купівлею та продажем нерухомості, дорогих транспортних засобів та інших предметів розкоші. На думку експертів, запровадження граничної суми у такому розмірі може призвести до зниження частки готівкових розрахунків на 3-5% в Україні [3].

Перехід на безготівкові розрахунки передбачає, що торгові операції будуть здійснюватись за допомогою банківських карток покупців чи розрахунками з їх поточних рахунків, що може збільшити базу оподаткування через примусовий вихід з «тіні» певних доходів окремих верств населення. І, відповідно, останні будуть сплачувати набагато більше податків до бюджету. Дане положення стосується певної категорії платників податків. Наприклад, осіб, які офіційно, за укладеним договором, не працюють або працюють як дрібні підприємці чи допоміжний персонал з невеликими зарплатами; осіб, які згідно з законом зобов'язані подавати декларації про доходи. Разом з тим, зазначені особи можуть дозволити собі купівлю нерухомості або дорогого автомобіля за готівку. При цьому суми угод істотно перевищують їх офіційну заробітну плату.

Проте, згідно з ст. 62 Закону України «Про банки і банківську діяльність» за допомогою поточного рахунку відповідні державні органи зможуть відстежувати суми великих покупок у розмірі 150 тис. грн. Також при порівнянні руху коштів по певному картковому рахунку можна буде визначити реальні витрати його володільця та порівняти їх з офіційною декларацією про доходи цієї особи. Так, законодавець визначає, що у даному випадку банки розкривають інформацію стосовно операцій за рахунками лише конкретної юридичної особи або фізичної особи - суб'єкта підприємницької діяльності за конкретний проміжок часу органам прокуратури України, Служби безпеки України, Міністерства внутрішніх справ України, Антимонопольного комітету України на їх письмову вимогу, а органам доходів та зборів на їх письмову вимогу - щодо виключно наявності банківських рахунків. При цьому Державній службі фінансового моніторингу України на її запит банками надається повна інформація щодо фінансових операцій, які стали об'єктом фінансового моніторингу (аналізу) згідно із законодавством щодо запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму, а також учасників зазначених операцій.

Таким чином, ст. 62 даного Закону потребує внесення змін у сфері регулювання порядку отримання інформації про операції за поточними рахунками саме фізичних осіб (клієнтів банків) відповідними державними органами у певних випадках.

Враховуючи викладене вище, можна зробити висновок, що обмеження розрахунків готівкою має спричинити поступову легалізацію доходів, що сприятиме боротьбі з тіншовою економікою, корупцією, контрабандою, «чорною готівкою» і, в подальшому, повноті наповнення публічних грошових фондів в Україні.

Список використаних джерел:

1. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо функціонування платіжних систем та розвитку безготівкових розрахунків: Закон України від 18.09.2012 р. // "Голос України". - 2012. - № 195.

2. Постанова Правління Національного банку України «Про граничної суми встановлення розрахунків готівкою» від 06.06.2013 р. № 210 // Офіційний вісник України. - 2013. - № 24 - Ст. 154 - Ліміт в 150 тисяч гривень - адекватна цифра для начала процедури скорочення доли напівних расchetов ГЕлектронний ресурс // Режим доступу: